

משוח מלחמה פרק שמיני סוטה

עין משפט נר מצוה

ב א מ"י פ"ו מהל' מלכות ל"ו: יד ב מ"י פ"ו מהל' מ"ש ה"ן טו פתח שקל ק"ו טו"פ י"ד פ"ו מהל' פ"ו כ"ו ג מ"י פ"ו מהל' פ"ו טו"פ י"ד פ"ו מהל' מלכות ל"ו: יד ב מ"י פ"ו מהל' מ"ש ה"ן טו פתח שקל ק"ו טו"פ י"ד פ"ו מהל' פ"ו כ"ו ג מ"י פ"ו מהל' פ"ו טו"פ י"ד פ"ו מהל' מלכות ל"ו:

ב א מ"י פ"ו מהל' מ"ש ה"ן טו פתח שקל ק"ו טו"פ י"ד פ"ו מהל' פ"ו כ"ו ג מ"י פ"ו מהל' פ"ו טו"פ י"ד פ"ו מהל' מלכות ל"ו:

ב א מ"י פ"ו מהל' מ"ש ה"ן טו פתח שקל ק"ו טו"פ י"ד פ"ו מהל' פ"ו כ"ו ג מ"י פ"ו מהל' פ"ו טו"פ י"ד פ"ו מהל' מלכות ל"ו:

ב א מ"י פ"ו מהל' מ"ש ה"ן טו פתח שקל ק"ו טו"פ י"ד פ"ו מהל' פ"ו כ"ו ג מ"י פ"ו מהל' פ"ו טו"פ י"ד פ"ו מהל' מלכות ל"ו:

תוספות שאנין

ואה אומרת כרם של ב' שותפין לאו דוקא נקט זאת אומרת דאמתני' לא קאי אלא הני אמוראי דבי מדרשא דלא בעו לשנויי הכי במידה להי דהיינו שתיים כנגד שתיים ואחת ויציאה וכן כוונת רש"י ורש"ל שתיים כנגד שתיים דרבי' ליה כפ"ד בברכות כרם רביעית שאין ברירה טהרת כוונתה עתה אלא כרם שלם: חורגתא אסורה להנשא בין האחין אסורה להנשא הגדילה בין בני העתל מי שיש לו מנשה אחת דאמתימא בי אחיתרו מי שאינו מכיר בה סבור שנשא אחותו. ולא היא חורגתא קלא את לא ומותרת ותי לר"י דאמר בירושלמי אשת (חורגת) ב' שותפין כוונתה דמי כרמיה ויציאה וכן כוונת רש"י דאחיהו ב' ארבעות כ"ו ארבעות כ"ו יעקב. ור"י אומר דאפי' למסקנא דהבא אחי שפיר דהאי חורגתא כשהיא גדולה בין האחין ויריעת העולם אינה אחתה אבל אשת (חורגת) (מסין) שאינה עומדת אצלו אין נותנת העולם לב להבחין איך (אבל לאו כיון) (ואת) לפיכך (אסורה מפני מראית) אמו של זו. אבל אמר' בירושלמי חורגתא חורגתא כוונתה זה עם זה אסורין לינשא ר' חנינא בן דרין אר' ונתסבת באחיה ולא נתסבת ליהו' מי יציאה עומדת במקום שאין מכירים אותו וחולק על הלמוד שלנו שמתיין בלאו הכי:

מעבירות שבידו. והוא אית ליה למיהדר משום הירא וכך הלכנו: **תלמוד לומר אשר נטע.** מדלא כתיב אשר כרס נטע דרוש היה נמי נטע מכל מקום ואפי' אינו כרס שהרי לא הזכיר כרס עדיין: **תלמוד לומר כרס.** דדמי לכרס ופחות שזכרנוים חמשה גפנים הם: **כרס כמשמעו.** ולא שאר איננות: **חיללו.** משמע מיעוטא ליה ולא לאחר: **א"כ"ל בהרכבת איסור.** כתיבתא בהרכבת איסור מין נשאינו מינו ומעטיה קרא כממעט (פ"א) ולא נחכו גבי בית פרט לגולן: **מכריז.** שטופף (הזמורה או הימור) בארץ: **מרכיב.** שנוקב האילן ונותל מן הרך שנענפי האילן ומוכז למוכו ועושה ענף בחוץ הנקב ונושא ממין אותו אילן שנותל ממנו. וישאל מותר להרכיב משני אילנות שזה פירומו גסין זה פירומו דקין דהו' ממין אחד זה כוונתו: **הה"פ.** הכרס כה"פ. דאוקמת ממני' בה היכי דמי דחזר מפני חילול ההרכבה: **אי נימא ילדה בידה.** שאף זו שנקרקע שהרכיב את הענף בה נעטיה היא ועדיין לא הגיעה לשנה רביעית לחללה הא לאו משום ההרכבה הדר דכללו ההרכבה נמי עני למיהדר מן המלחמה משום ילדה ראשונה: **זוקינס.** שכבר נתחללה: **שפיככה.** לשון נאחם נקטן (בדאשית כג). שעשאה ענף זוקינה: **בעולה לגבי זקנה.** ואינה מיבת בעולה ואין זה דין רבעי וכי מן כמסכת ערלה דמרכיב מייד בערלה (ו) (זקניה) בילדה מן שאף אותו ענף מייד בערלה ואפי' שקללו מוזקינה נעשה עכשיו ילדה שזו היא נעשית: **לעולם ילדה בידה.** דקשיא לך בלא הרכבה נמי עני למיהדר ממערי' המלחמה אקמייתא: **כגון דנטעה לקמייתא לסייג.** כגון שהיתה פרלה נגדר שהיו ונטעה צפרחה לקמסו. לול סוגה בשושנים (ש"ו ז) גזורה בששנים: **ולקורוס.** לקון ממנה קורות לכשתגדל: **ומאי שני ילדה בידה.** כי הך ילדה קמייתא צדקונה היא לענין ערלה (לדל) בעולה ההרכבה בה לפסטר מן הערלה כמותה: **הפס.** גבי זקנה לאו בת אינולוכי היא למוזו ולהיות ילדה על שום מחשבה אכל נטע לסייג אי ממלך עלה בחוץ שני ערלה לקיימה לפירות מיבת בערלה היילך ילדה דקא מרכיב גגוה לאכילה מיבת בערלה ואפי' ללא אימלך אקמייתא הא מיהא לאכילה הוא ומיהא מחשבה דעיקר דידיה נמי אי הוה משיב עלה הוה מהו מחשבה ואפי' דכשת נעטיה לאו להכי נעטה: **מידי דהוה אעלו מאילין.** דכשת נעטיה לילך כוונה: **ולוקנס בכרס של שני שותפין.** למה לי לזהדורי באשויבא דחיקא דנטע לסייג ולקורות לוקמה דנטע לאכילה

דקשיא לך תיפוק לי משום דעני למיהדר משום ראשונה לישי כגון שהנטעה של ראוין וכל שמעון והרכיב בה להיות פירות הרכבה שלו: **ומאי שני מחשבה אחין.** כתיבתא היא לקמן בפרקין (דף מה): **כגון חורוין.** מפני שהיא שומרת יבם לכולם: **קרינא ביה אשמו.** שמה ליה תמיצוס: **כל חד וחד לא קרינא ביה כרמו.** המיוחד לו שאין לך בה גפן שאין לשים חלק בה: **רב נחמן אמר.** הא דקמיני ממני' מרכיב חוור במרכיב אילן בירק דלא עני למיהדר משום קומה ואם תאמר מין נשאינו מינו הוא ואימעיטא לה הרכבה איסור מולא חילולו פרט למכריז ומכריז היא מנה הוא דלמך מותר: **כפר עכו.** כן שמה: **הא מני.** דקמיני פרט למכריז ומכריז לאו קמתא היא אלא סיפא דמילתא דרבי אלעזר בן יעקב היא ואפי' הרכבת הימר לא הדר עלה: **פחוטה מטפס.** שהיא שפל קומה ולא תגבה לעולם עד טפח: **כל שנוטיס.** מדרכני כל הימים ערלה נואגת בה דמתחזיא ככת שמה והרואה שזוכלין פירומויה אומר שפירות ערלה מותרין: **קלא איז ליה.** הכל אומרם כרס י"ט לפלוגי משונה מכל האומרים ויריעין שהיא זקניה להכי נקט שמים כו' דסבר לה כמאן דלמך כמקבת שאין ערלה נוהגת בנטיסה אחת אלא בכרס שלם: **לקרינא שפט.** שאסור לקרות בהרבע אמותיו משום לועג לרש שזה קורא זה אינו יכול לקרות: **חורגתא.** בת אשתו: **שגדלה בין ארבעה.** בני האשה מאשה אחת: **דמתחזיא כי אשפייהו.** מי שאינו מכיר בה ורואה אותה שגדלה אלא כפגור שהיא אחותו ואומר שנושא אהומי: **נקט שפחה ופאה שעשאן.** העני גודן כניסם הרבה כמחד ועשה מהן כרי: **הוקצטו למעשר.** מדרכני דמאן דחזי כפזר שגדל שצדכו: **וסי' כשדה.** שלא ידעו הכל (ה) שנכנסו מעט מעט וסבורין שגדל הם אבל צעיר ר' עזריהו שכיניו ראו שכינס על יד ע"ל די ויריעין שהן של לקט שכחה ופאה ופטור מן המעשר כדמיטא בפסר"ט וכן הלוי כי אין לו חלק ונתלה עמך צדכר שאין לו חלק חלק ונתלה עמך הוא אלא נטע ועוטל מעשר ראשון שלו יאף לקט שכחה ופאה שיש לו חלק ונתלה עמך שאף לעניי לויים הם מופקדים כשאר עניי ישראל: **אינה מקדשת את חורגתא.** משום כלאי הכרס דכתיב בהו מקדש המלאה הזרע. ונהלא לי דקסנר כדמתרין כמנחות (דף טו): **קניוס ולוף אפרס תורה שאר זרעים מדרכניי ניינו וזכי האי כרם לא גזר רבנן' אשפרו זרעים:** אכל כוליה כרס. (ו) גדול שהיא שפלת קומה והואיל ומשיבה גזור עליה: **מת**

מסורת הש"ס

(א) [עין פ"ו מהל' ד"ה ד"ה מרכיב] (ב) מנחות ט"ו ע"ב ע"ש גרסא: טו ע"ב (ג) [עין מנחות ט"ו ע"ב] (ד) ערלה פ"א מהל' (ה) ע"ב (ו) שם מ"ב (ז) [לוקמן מהל' (ח) חוקפסא (ט) בלאים פ"א. (י) כריכות י"ט] (יא) [כריכות (יג) (יג) לאר ד"ה מרכיב] (יד) [ע"י ר"ה ע"ה: (טז) רש"ל מ"ו] (טז) [הלא י"ט טו] (יז) [דברים כג]

תורה אור השלם

1. ומי קאיש אשר נטע כרם ולא חיללו לך וישב לביתו מן ימות במלכותה ואיש אחר יתלנה: דברים כ ו' 2. לעג לרש דרבי עשהו שפטן לאיר לא קרקע: מפ"ל ז' ה'

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה וה"מ ומ' הכל שפכוס וט' (ב) ד"ה אכל טילה כרס כרס גדול:

גליון הש"ס

ב"ה ואלו היא קלא את י"ה ע"ן ינמות דף א' ע"ה ד"ה ומת:

מוסף רש"י

ילדה שפיככה בוקנה. ילדה של ערלה שפיככה כחך זקן על גל הימר (וידרס מ"ה) מת חופס ארבע אמות לק"ש. שאסור לקרות בחוץ ארבע אמות שלו משום טעם ל"ש (גברכות י"ח) לקט שכחה ופאה שעשאן בגרין. אפי' שפטינס מן המעשר. לקטן עני ועשאן גוון הוקצטו למעשר מדרכני. דמאן דחזי סכר שנתת בשדה והי' כשדה שנתן בשדה ולא ידע הכל שנתנסע משעט וסבורין שגדל הם אבל בעיר כל שכנוי ראו שכנים ע"י על יד ויריעין שהם של לקט שכחה ופאה ופטור מן המעשר כדאמר' בפי'ר' וכן הלוי כי אין לו חלק ונתלה עמך מי שאין לו חלק ונתלה הוא בא ונטל מעשר ראשון שלו יצא לקט שכחה ופאה שיש לו חלק ונתלה עמך שאף לעניי לויים הם מופקדים כשאר עניי ישראל ליה: